

Gesprek wijzer leerlingen

Prinses Margrietschool, Utrecht

Het leesdoel is:

De tekstvraag is:

1. Brainstormen over de tekst vraag

- Denk na over de vraag (geef elkaar tijd)
- De voorzitter geeft de eerste beurt
- Reageer op de ander
- Stel vragen aan elkaar zoals:

‘Kun je daar meer over vertellen?’

‘Wat bedoel je daarmee?’

‘Kun je daar een voorbeeld van geven?’

2. Antwoorden op de vraag

- De voorzitter stelt vragen zoals:
  - ‘Ben je het er mee eens of oneens? Waarom?’*
  - ‘Wil er iemand reageren op wat Fatima net zei?’*
  - ‘Wie wil hier nog niets aan toevoegen?’*
  - ‘Begrijpen jullie wat Max zegt?’*

3. Samenvatten

- Met elkaar vatten jullie de antwoorden samen
  - ‘Wat is het belangrijkste wat we nu besproken hebben?’*
  - ‘We hebben verschillende argumenten besproken. Welke argumenten vinden we het belangrijkste?’*
  - ‘Wat is onze mening?’*

4. Het leesdoel en gesprek evalueren.

- Is het leesdoel bereikt? Wat weet je nu wat je eerst niet wist?
- Zijn alle vier de stappen doorlopen?
- Was iedereen aan het woord? Is er op elkaar gereageerd? Is er een antwoord bedacht op de tekstvraag?

Rol voorzitter

- Geef iedereen een beurt
- Zorg dat de ander kan uitpraten.
‘Laat Max even uitpraten dan mag jij reageren.’
- Vraag om uitleg.
‘Waarom denk je dat?’
‘Waar heb je die informatie vandaan?’
- Zorg dat alle 4 de stappen zijn besproken
- Geef de samenvatting op de vraag aan het einde van de les

Vorbereiding discussie les

Prinses Margrietschool, Utrecht

Doel

Het doel van de discussie les is om ervoor te zorgen dat de leerlingen met elkaar actief redeneren, elkaar bevragen, vergelijken en verduidelijken zodat ze tot meer begrip komen.

Voor de les

1. Selecteer een tekst
2. Lees de tekst zelf goed door en stel je zelf de vragen:
  - a. Wat is het doel van de tekst?
  - b. Wat wil ik dat de leerlingen leren?
  - c. Welke strategieën kunnen goed toegepast worden?
    - Ophelderen van onduidelijkheden
    - Voorspellen
    - Vragen stellen
    - Werken met sleutelschema's
    - Verwijswoorden
    - Verbanden
    - Samenvatten
    - Studerend lezen
3. Maak drietallen voor de leerlingen en kies een voorzitter
4. Kies een tekstgerichte vraag, zoals¹:

Niveau van Bloom	Vragen bij informatieve teksten
3. Toepassen.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hoe zou jij probleem x oplossen als... 2. Wat zou er gebeuren als je... 3. Zou je hetzelfde doen als ... 4. Als je daar zou zijn, zou je...
4. Analyseren	<ol style="list-style-type: none"> 1. Waardoor komt het dat... 2. Wat is het probleem als/bij/van 3. Hoe komt het dat... 4. Hoe had x het anders kunnen aanpakken, zodat... 5. Wat is de oorzaak (oorzaken)/het gevolg (de gevolgen) van... 6. Wat zijn de overeenkomsten/verschillen tussen tekst x en y.
5. Evalueren	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wat vind je er van dat... 2. Ben je het eens met de schrijver/de hoofdpersoon, waarom wel/niet? 3. Vind je dat X het probleem goed aanpakt, waarom wel/niet? 4. Wat denk je dat er zal gebeuren als... 5. Is x goed/slecht/gezond/wenselijk...waarom?
6. Creëren	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wat/Hoe zou het zijn als/om... 2. Wat zou er gebeuren als... 3. Bedenk een ander einde/oplossing voor.. 4. Herschrijf met elkaar de inleiding zodat... 5. Geef een advies over...

¹ Zie: [Vragen stellen aan teksten](#) rondom een thema voor een leesvaardigheidstoets a.d.h.v. taxonomie van Bloom van SLO

Verwerkingsopties

Na de discussie les kan je de informatie nog op een andere manier verwerken. Hieronder suggesties:

- Wat/Hoe zou het zijn als/om...
- Maak een mindmap waarbij je ...
- Maak een poster met het doel om ....
- Maak een storyboard waarbij elke tekening 1 gebeurtenis is uit ...
- Stel je voor dat je (een) x bent...
- Wat zou er gebeuren als...
- Schrijf een reactie van 100 woorden op/over...
- Schrijf een ander einde van de tekst...
- Herschrijf de inleiding zodat... / herschrijf ander deel van de tekst
- Teken een ... van...
- Geef een advies over...
- Laat de leerlingen over de tekst praten via een [dobbelspel](#)
- Tijdlijn: leerlingen maken in een groepje na het lezen een tijdlijn waar alle belangrijke gebeurtenissen in de tekst op komen te staan in chronologische volgorde.
- Stellingen beargumenteren
- Strip tekenen
- Top 5 lijst maken van ...
- In een Venn diagram (mickey-mouse oren): vergelijken van informatie (welke kenmerken horen bij wie en waar is er overlap)
- Verhaal schrijven
- Verschillen zoeken
- Verslag maken
- Woordweb in en aanvullen
- Begrippen in eigen woorden laten verwoorden.
- Collage maken
- Discussie voeren
- Enquête afnemen
- Foto's zoeken of zelf maken
- Interviewen
- Meerkeuzevragen maken
- Ordenen in schema's
- PowerPoint-presentatie.
- Samenvatten
- Script schrijven.

Gesprek wijzer leerkrachten

Prinses Margrietschool, Utrecht

Tijdens de les

1. Doel

- Benoem het leesdoel
- Benoem wat de eerdere lessen aan bod is gekomen
- Benoem het doel van de discussie les

2. Stel een tekstgerichte vraag

Je wil de leerlingen een tekstgerichte vraag stellen waar ze over kunnen discussiëren. Belangrijk hierbij is dat niet één antwoord goed is.

- Stel de tekstgerichte vraag
- Geef een voorbeeld hoe dat in groepje besproken kan worden
- Benoem rol van voorzitter
- Zet een tijdlimiet

3. Deel de leerlingen in groepjes in en laat de voorzitter het gesprek beginnen

4. Help de leerlingen vragen aan elkaar stellen:

- Geef tijd om te denken
- Nodig uit tot meer zoals: *'Kun je daar meer over zeggen? Wat bedoel je daarmee?'*
- Vat samen en vraag om uitleg zoals: *'Als ik het goed begrijp, bedoel je..?'*
- Help ze om verduidelijking te vragen: *'Waarom denk je dat? Hoe kan je dat zien?'*

5. Moedig de voorzitter aan om verantwoordelijkheid te nemen:

- Stimuleer de voorzitter om beurten te geven: *'Max (de voorzitter) probeer iedereen een beurt te geven.' 'Voorzitter geef iedereen de kans om uit te praten en te reageren.'*

6. Stuur de leerlingen aan op een samenvatting

- 'Probeer je argument/stelling in 1 zin samen te vatten.'*
- 'Kunnen jullie elkaars argument kort benoemen'*
- 'Wat is jullie conclusie n.a.v. het gesprek?'*

7. Inventariseer bij enkele groepjes naar de uitkomst van het gesprek

- Geef de leerlingen de tijd om de bevindingen samen te vatten
- Geef enkele groepjes de beurt om de samenvatting te geven
- Evalueer de samenwerking en de rol van de voorzitter
- Benoem of de doelen zijn behaald en wat de leerlingen geleerd hebben.